

Platni sistemi u BiH u 2019. godini

ODJELJENJE ZA PLATNE SISTEME

Sarajevo, 24.02.2020. godine

Sadržaj

1. Uvod.....	3
2. BPRV i žirokliring transakcije	3
3. Prvih deset banaka po broju i vrijednosti transakcija	8
4. Vremenski raspored plasiranja transakcija	10
5. Međunarodni kliring	11
6. Jedinstveni registar računa poslovnih subjekata u Bosni i Hercegovini	13
7. Centralni registar kredita	14
8. Organizacione šeme banaka	15
9. Međubankarske i unutarbankarske transakcije	16

1. Uvod

Izveštaj „Platni sistemi u BiH u 2019. godini“ kao redovan godišnji izvještaj o radu platnih sistema u BiH je rađen na osnovu podataka prikupljenih od 24 banke u BiH i internih podataka Centralne banke Bosne i Hercegovine.

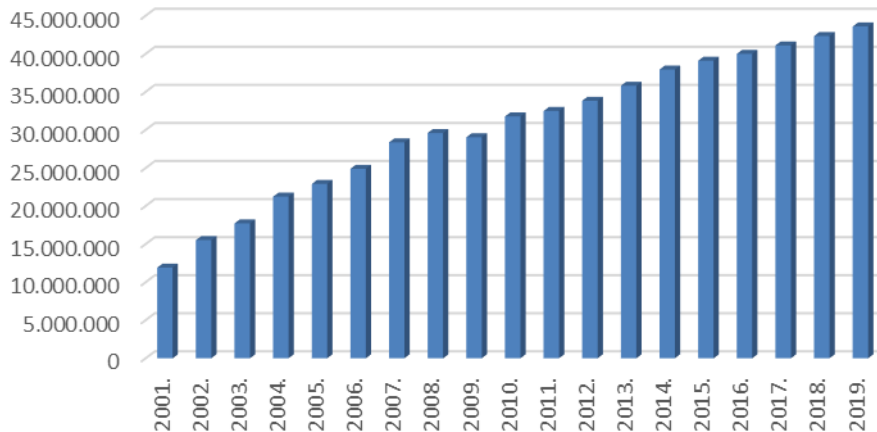
Platni sistemi Centralne banke Bosne i Hercegovine su bili dostupni 99,99% vremena (2018. godine su bili dostupni 99,93% vremena), a što je omogućilo pravovremeno izvršenje transakcija u platnim sistemima Centralne banke Bosne i Hercegovine.

2. BPRV i žirokliring transakcije

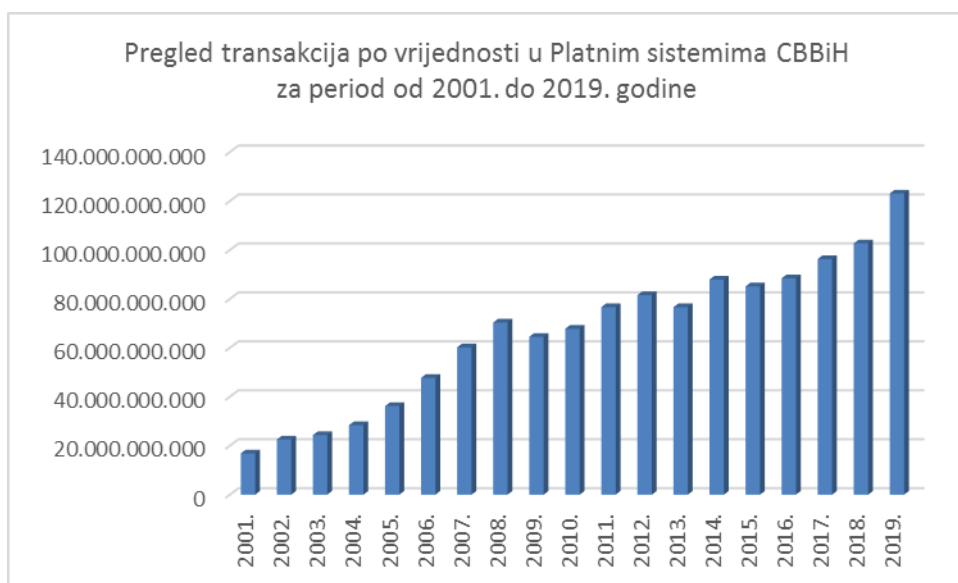
Protekle, 2019. godine u Platnim sistemima Centralne banke Bosne i Hercegovine zabilježen je rast broja transakcija kao i njihove vrijednosti.

Pregled broja transakcija u Platnim sistemima CBBiH za period od 2001. do 2019. godine	
Godina	Broj transakcija
2001.	11.916.222
2002.	15.526.839
2003.	17.721.251
2004.	21.242.162
2005.	22.909.427
2006.	24.900.936
2007.	28.367.097
2008.	29.598.572
2009.	29.039.567
2010.	31.774.686
2011.	32.489.826
2012.	33.837.361
2013.	35.799.626
2014.	37.930.337
2015.	39.086.648
2016.	40.004.202
2017.	41.107.361
2018.	42.334.026
2019.	43.601.606
Ukupno:	579.187.752

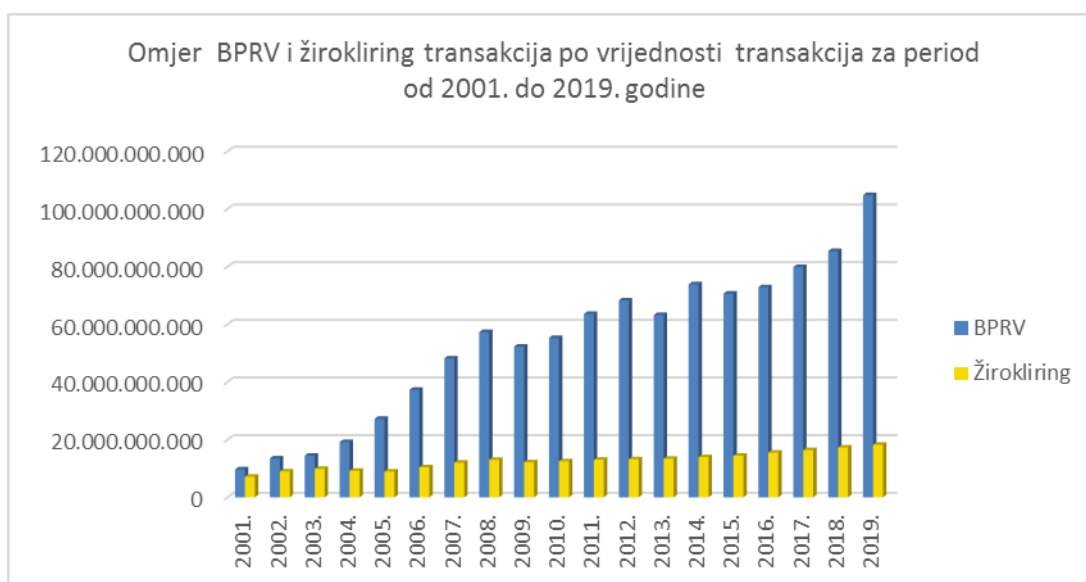
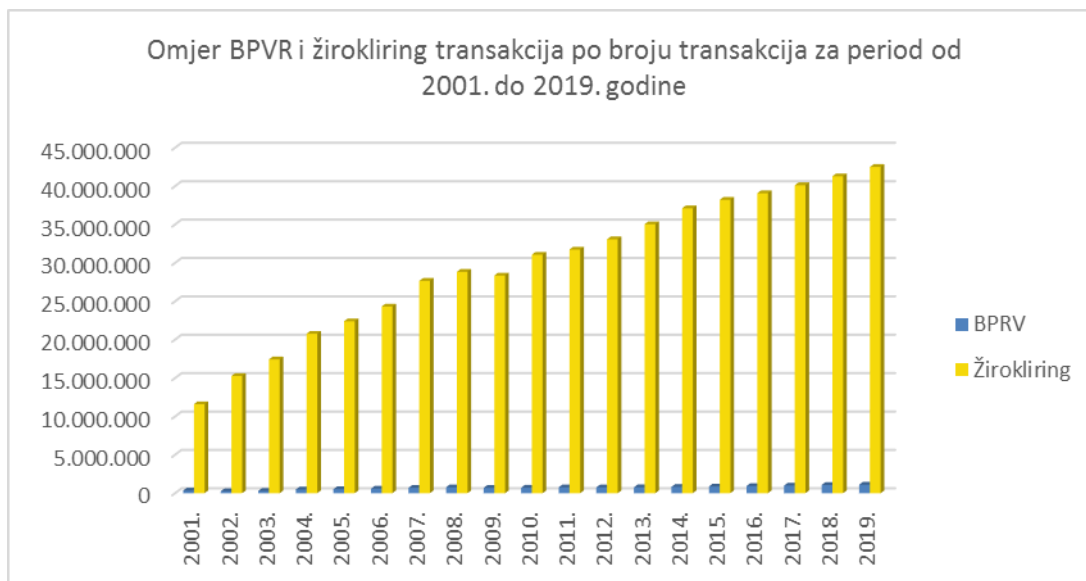
Pregled broja transakcija u Platnim sistemima CBBiH za period od 2001. do 2019. godine

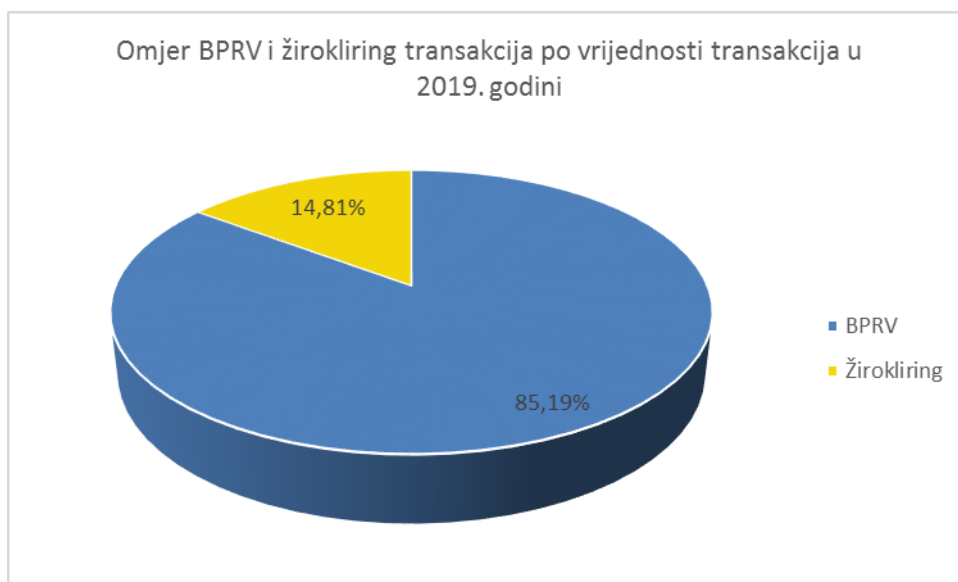
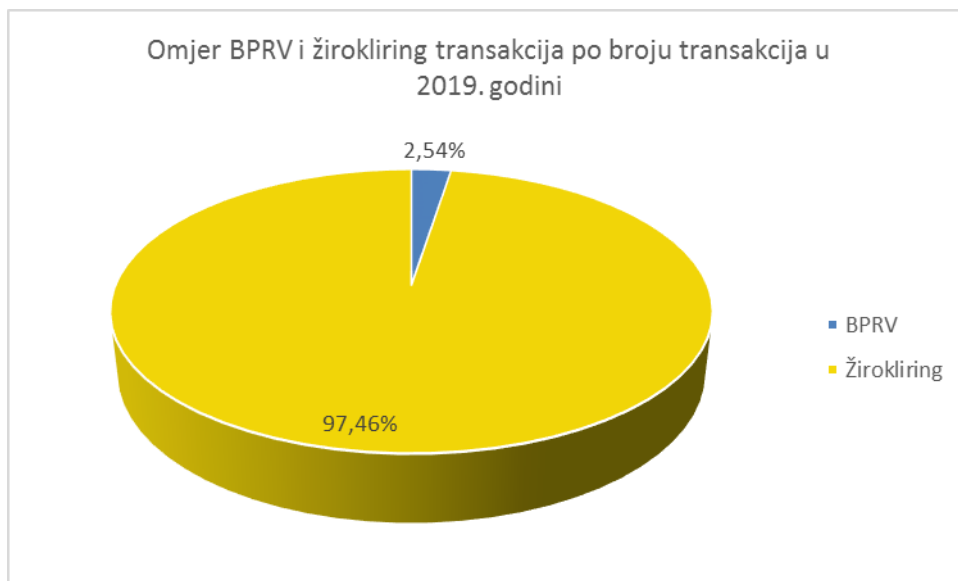
Pregled transakcija po vrijednosti u Platnim sistemima CBBiH za period od 2001. do 2019. godine	
Godina	Transakcije po vrijednosti u KM
2001.	16.844.843.315
2002.	22.509.671.792
2003.	24.342.825.574
2004.	28.383.452.792
2005.	36.194.883.247
2006.	47.727.696.822
2007.	60.192.696.720
2008.	70.344.517.441
2009.	64.457.938.969
2010.	67.778.691.332
2011.	76.653.471.820
2012.	81.533.268.431
2013.	76.604.896.747
2014.	87.858.114.404
2015.	85.105.843.766
2016.	88.379.953.010
2017.	96.243.249.000
2018.	102.669.704.908
2019.	123.046.070.387
Ukupno:	1.256.871.790.476

Pregled BPRV i žirokliring transakcija u Platnim sistemima CBBiH za period od 2001. do 2019. godine				
Godina	BPRV		Žirokliring	
	Broj transakcija	Vrijednost u KM	Broj transakcija	Vrijednost u KM
2001.	332.622	9.701.270.430	11.583.600	7.143.572.885
2002.	257.691	13.519.780.127	15.269.148	8.989.891.665
2003.	293.847	14.460.652.316	17.427.404	9.882.173.258
2004.	480.935	19.178.523.535	20.761.227	9.204.929.257
2005.	521.014	27.236.549.476	22.388.413	8.958.333.771
2006.	591.823	37.280.188.111	24.309.113	10.447.508.711
2007.	704.702	48.174.209.589	27.662.395	12.018.487.131
2008.	766.690	57.335.307.266	28.831.882	13.009.210.175
2009.	692.669	52.283.260.876	28.346.898	12.174.678.093
2010.	713.775	55.281.115.708	31.060.911	12.497.575.624
2011.	760.459	63.607.787.849	31.729.367	13.045.683.971
2012.	763.522	68.310.225.344	33.073.839	13.223.043.087
2013.	773.099	63.231.533.830	35.026.527	13.373.362.917
2014.	821.897	73.896.929.048	37.108.440	13.961.185.356
2015.	874.575	70.654.654.893	38.212.073	14.451.188.873
2016.	935.319	72.871.045.267	39.068.883	15.508.907.743
2017.	996.043	79.855.384.343	40.111.318	16.387.864.656
2018.	1.067.256	85.393.044.051	41.266.770	17.276.660.857
2019.	1.105.320	104.825.511.544	42.496.286	18.220.558.843
Ukupno:	13.453.258	1.017.096.973.604	565.734.494	239.774.816.872

Omjer BPRV i žirokliring transakcija u 2019. godini				
	Broj transakcija	Udio u ukupnom broju transakcija	Vrijednost u KM	Udio u ukupnoj vrijednosti
BPRV	1.105.320	2,54%	104.825.511.544	85,19%
Žirokliring	42.496.286	97,46%	18.220.558.843	14,81%
Ukupno:	43.601.606	100%	123.046.070.387	100%

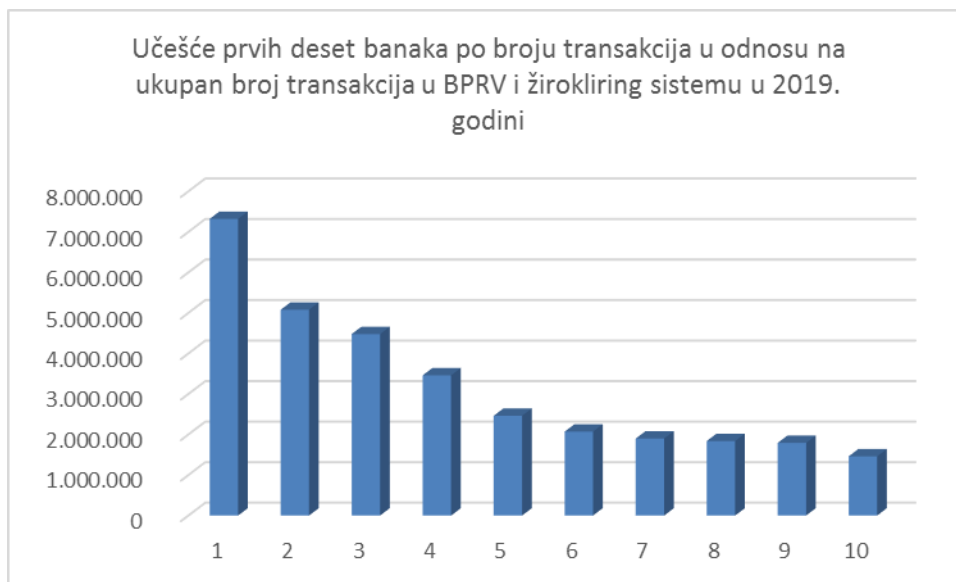
Udio broja BPRV transakcija u ukupnim transakcijama u 2019. godini iznosi 2,54%, dok je udio u vrijednosti 85,19%.

Udio žirokliring transakcija u broju ukupnih transakcija iznosi 97,46%, a u vrijednosti 14,81%.

3. Prvih deset banaka po broju i vrijednosti transakcija

Prvih deset banaka u platnom prometu BiH, u ukupnom broju BPRV i žirokliring međubankarskih transakcija, učestvovalo je u 2019. godini sa 73,09%, što je povećanje u odnosu na 2018. godinu (2018. godine prvih deset banaka je ostvarilo 72,69% svih transakcija).

	Učešće prvih deset banaka po broju transakcija u odnosu na ukupan broj transakcija u BPRV i žirokliring sistemu u 2019. godini	%
1.	7.321.683	16,79
2.	5.080.006	11,65
3.	4.478.946	10,27
4.	3.460.685	7,94
5.	2.462.637	5,65
6.	2.073.241	4,75
7.	1.900.262	4,36
8.	1.839.315	4,22
9.	1.794.178	4,11
10.	1.462.018	3,35
Ukupno:	31.872.971	73,09

U ukupnoj vrijednosti transakcija prvih deset banaka učestvovalo je sa 78,94%, povećavši tako svoj udio u samoj vrijednosti jer je 2018. godine prvih deset banaka obavilo 75,67% transakcija od ukupne vrijednosti. Trend je bio isti između broja i vrijednosti transakcija!

	Učešće prvih deset banaka po vrijednosti u odnosu na ukupnu vrijednost transakcija u BPRV i žirokliring sistemu u 2019. godini	%
1.	27.040.347.758	21,98
2.	14.259.895.092	11,59
3.	12.751.649.319	10,36
4.	7.831.688.414	6,36
5.	7.607.049.688	6,18
6.	6.217.873.980	5,05
7.	5.827.423.454	4,74
8.	5.309.273.099	4,31
9.	5.169.421.160	4,20
10.	5.133.128.225	4,17
Ukupno:	97.147.750.188	78,94

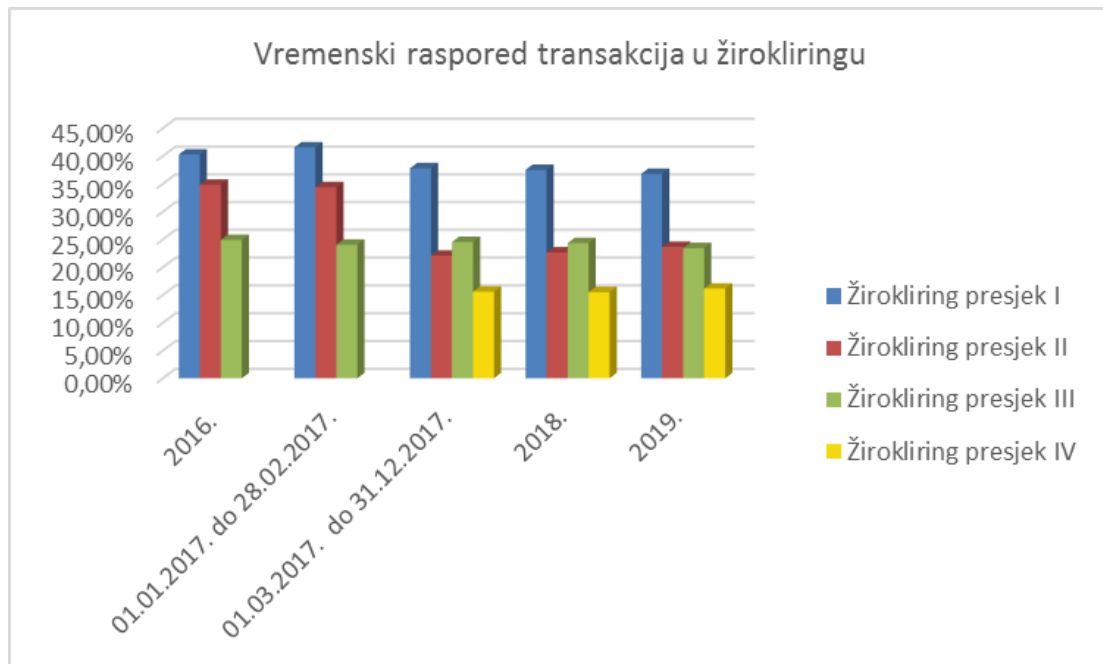

4. Vremenski raspored plasiranja transakcija

Shodno Operativnim pravilima za žirokliring, izračunavanje neto pozicija učesnika i poravnanje istih u platnom sistemu BPRV se vrši u četiri klirinška ciklusa u toku dana.

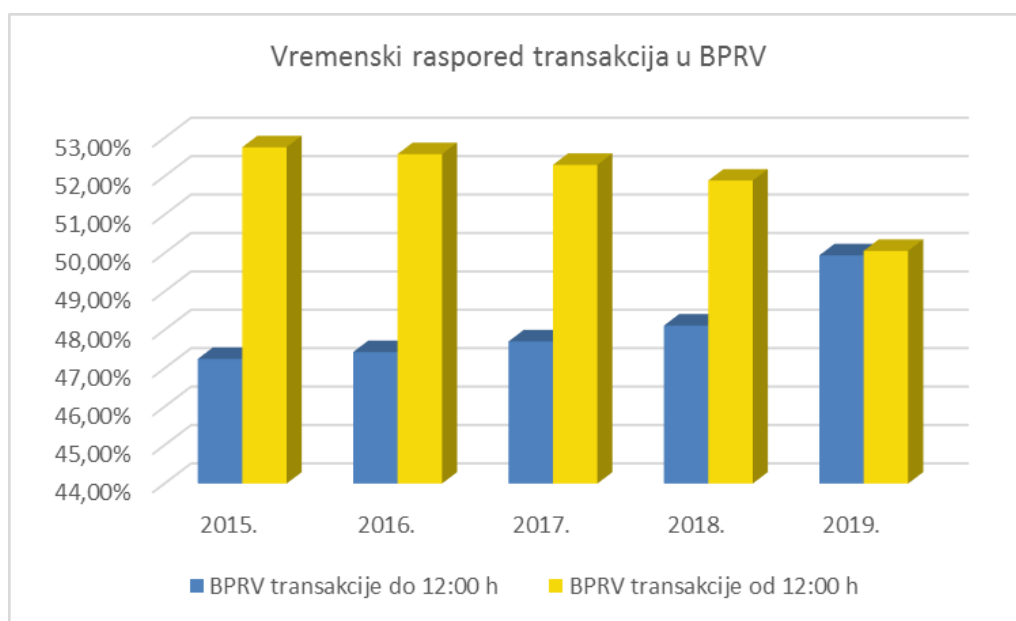
Procentualno učešće slanja naloga banaka po klirinškim ciklusima u platni sistem žirokliringa u toku 2019. godine je kao što slijedi:

Vremenski raspored transakcija u žirokliringu u %					
Žirokliring presjek	2016.	01.01.2017. do 28.02.2017.	01.03.2017. do 31.12.2017.	2018.	2019.
Žirokliring presjek I	40,26%	41,56%	37,79%	37,50%	36,77%
Žirokliring presjek II	34,84%	34,40%	22,07%	22,65%	23,65%
Žirokliring presjek III	24,89%	24,04%	24,55%	24,34%	23,44%
Žirokliring presjek IV			15,59%	15,51%	16,14%

Procentualno učešće slanja naloga banaka u platni sistem BPRV u toku 2019. godine je kao što slijedi:

Vremenski raspored transakcija u BPRV izražen u %					
BPRV presjek	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
BPRV transakcije do 12:00 h	47,25%	47,42%	47,70%	48,11%	49,94%
BPRV transakcije od 12:00 h	52,75%	52,58%	52,30%	51,89%	50,06%

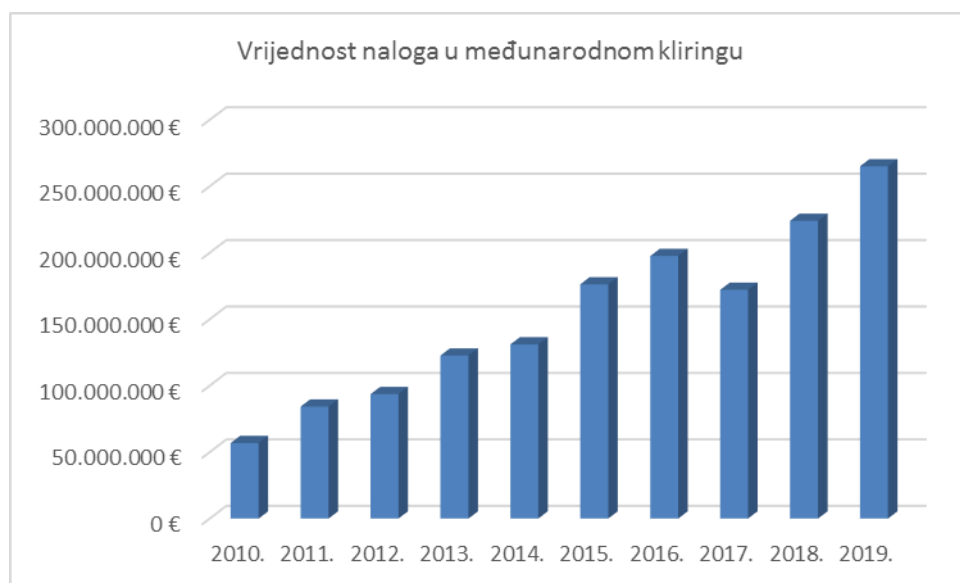
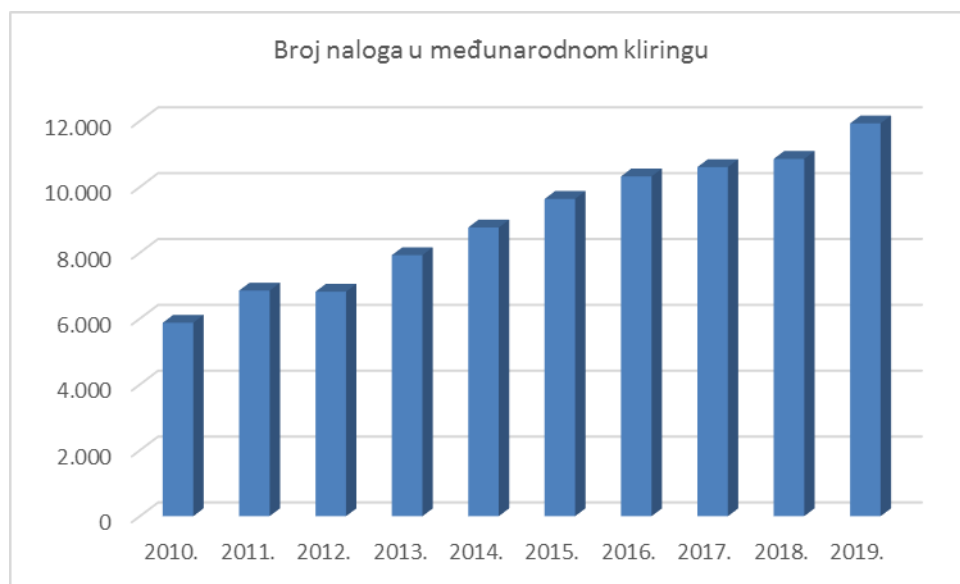
5. Međunarodni kliring

Kroz sistem klirinškog načina obračuna međunarodnih plaćanja sa Srbijom plasirano je u 2019. godini ukupno 11.931 nalog (10.853 naloga u 2018. godini), čija je vrijednost bila 265.096.190 eura (224.074.932 eura u 2018. godini). U sistemu ubjedljivo najjeftinijeg i najbržeg plaćanja između dvije države učestvovalo je šest banaka iz Bosne i Hercegovine i to:

1.	Bosna Bank International d.d. Sarajevo
2.	MF banka a.d. Banja Luka
3.	NAŠA BANKA a.d. Bijeljina
4.	ProCredit Bank d.d. Sarajevo
5.	Sberbank a.d. Banja Luka
6.	Sberbank BH d.d. Sarajevo

Ukupan broj naloga i njihova vrijednost po godinama:

Godina	Broj naloga	Vrijednost naloga
2010.	5.877	56.895.162 €
2011.	6.852	84.244.664 €
2012.	6.819	93.651.205 €
2013.	7.929	122.641.627 €
2014.	8.769	131.046.506 €
2015.	9.637	176.275.344 €
2016.	10.319	197.607.823 €
2017.	10.602	172.103.917 €
2018.	10.853	224.074.932 €
2019.	11.931	265.096.190 €

6. Jedinstveni registar računa poslovnih subjekata u Bosni i Hercegovini

Za Jedinstveni registar računa poslovnih subjekata u Bosni i Hercegovini broj pristupnih tačaka je bio 1.946 (tokom 2018. godine 1.457 pristupno mjesto).

Broj pristupnih tačaka Jedinstvenom registru računa poslovnih subjekata u BiH		
1.	Banke	1.760
2.	MKO	38
3.	Leasing	26
4.	Osiguranje	3
5.	Ostali	119
6.	Ukupno	1.946

U registru je 239.188 aktivnih i 95.593 blokiranih računa.

Organizacione jedinice CBBiH u protekloj godini izdale su ukupno 9.289 izvoda iz Jedinstvenog registra računa poslovnih subjekata u Bosni i Hercegovini.

Broj izdatih potvrda u 2019. godini iz Jedinstvenog registra računa poslovnih subjekata u BiH	
Organizaciona jedinica CBBiH	Broj potvrda
Glavna banka Republike Srpske Centralne banke BiH	1.116
Glavna jedinica Mostar	1.454
Glavna jedinica Sarajevo	6.351
Filijala Brčko	320
Filijala Pale	48
Ukupno:	9.289

Podatke iz Jedinstvenog registra računa poslovnih subjekata u BiH putem web pristupa je u 2019. godini preuzimalo ukupno 104 institucije.

Preuzimaju podatke iz JRRPS	
Banke	25
MKO	12
Leasing	6
Osiguranje	1
Ostali	60
Ukupno	104

7. Centralni registar kredita

Podatke u Centralni registar kredita u 2019. godini dostavljalo je 75 institucija, a pristupalo se ukupno 2.847.762 puta (tokom 2018. godine - 2.688.972 puta).

Dostavljaju podatke u CRK	
Banke	25
MKO	33
Leasing	8
Osiguranje	1
Ostali	8
Ukupno	75

Broj pristupa CRK za 2019. godinu	
Banke	1.753.207
MKO	1.068.868
Leasing	19.018
Osiguranje	49
Ostali	6.620
Ukupno	2.847.762

Ukupan broj pristupnih tačaka Registru je 1.720 (za razliku od 2018. godine kada ih je bilo 1.530). Poslovne banke koriste najviše pristupnih mjesta – 1.445, mikrokreditne organizacije – 186, leasing kuće, osiguranja i ostale organizacije - 89.

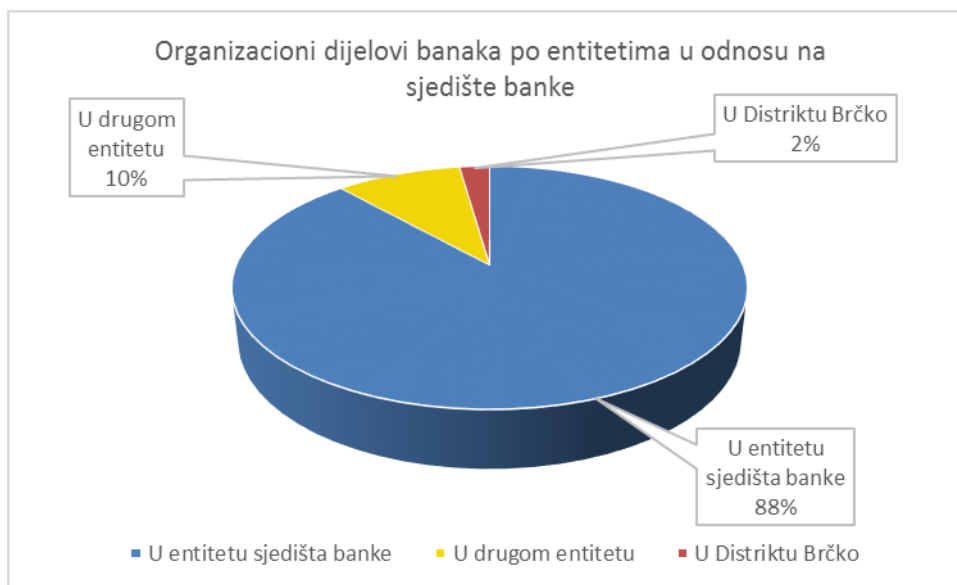
Broj pristupnih tačaka Centralnom registru kredita		
1.	Banke	1.445
2.	MKO	186
3.	Leasing	32
4.	Osiguranje	3
5.	Ostali	54
6.	Ukupno	1.720

8. Organizacione šeme banaka

Ukupno su banke na kraju 2019. godine imale 799 organizaciona dijela (2018. godine banke su imale 811 organizacionih dijelova).

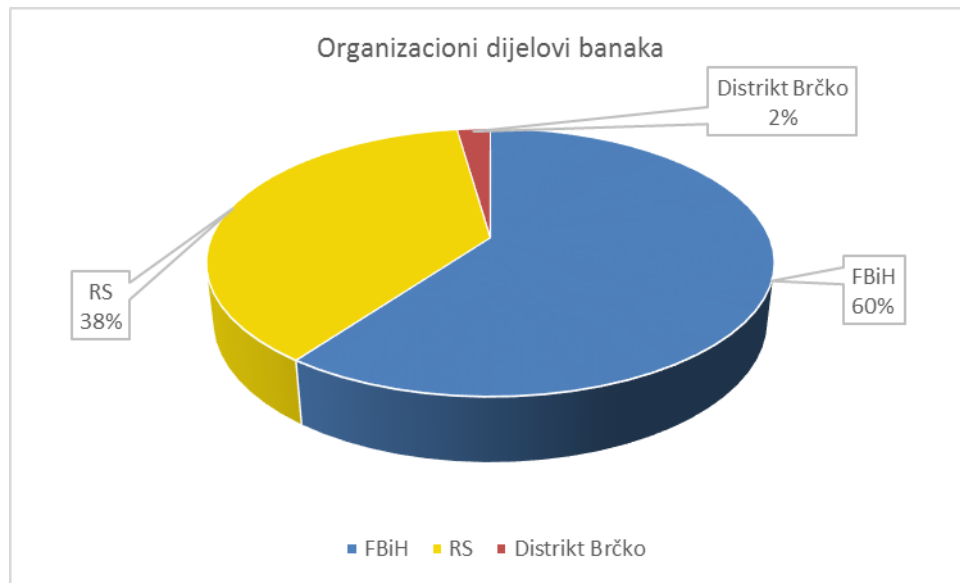
U tabeli je dat prikaz organizacionih dijelova po entitetima u odnosu na sjedište banke:

Organizacioni dijelovi banke				
Godina	U entitetu sjedišta banke	U drugom entitetu	U distriktu Brčko	Ukupno
2015.	767	83	23	873
2016.	729	69	25	823
2017.	726	72	24	822
2018.	699	92	20	811
2019.	706	75	18	799

U narednoj tabeli je dat prikaz broja organizacionih dijelova banaka u FBiH, RS i DB:

Organizacioni dijelovi banke				
Godina	FBiH	RS	distrikt Brčko	Ukupno
2019.	480	301	18	799

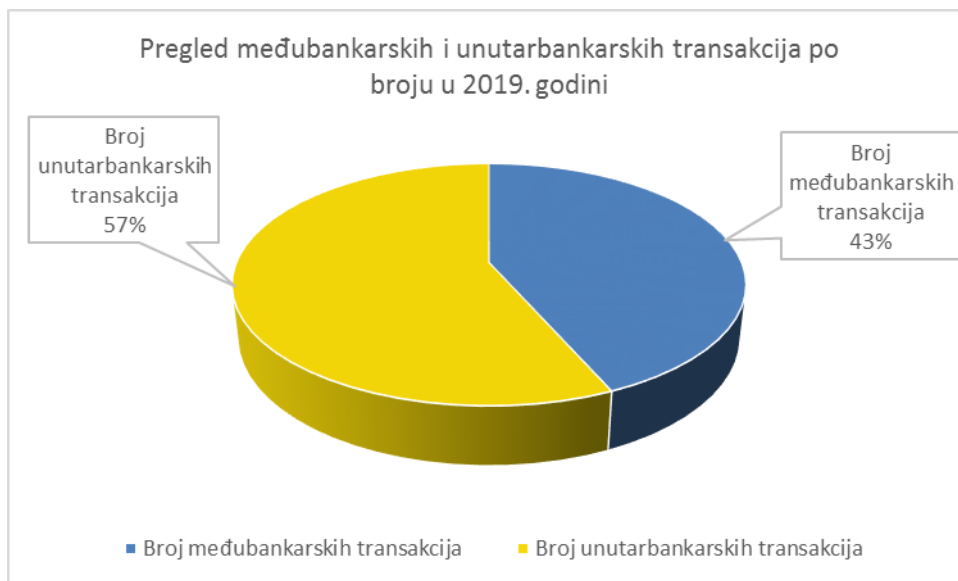

9. Međubankarske i unutarbankarske transakcije

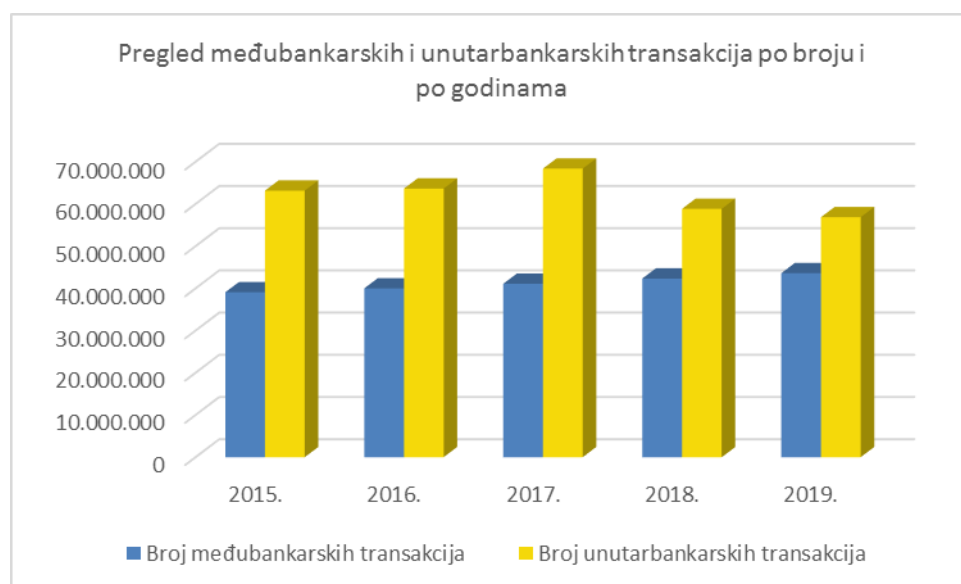
Tokom 2019. godine je realizovano 43.601.606 međubankarskih plaćanja (u 2018. godini 42.334.026) i 56.879.236 unutarbankarskih (u 2018. godini 58.847.941).

U procentima iskazano, u ukupnom broju transakcija 43% je realizovano međubankarskih transakcija (kroz platne sisteme CBBiH: BPRV i žirokliring), nasuprot 57% naloga plasiranih unutar banaka.

Pregled međubankarskih i unutarbankarskih transakcija po broju u 2019. godini		
Broj međubankarskih transakcija	Broj unutarbankarskih transakcija	Ukupno
43.601.606	56.879.236	100.480.842
43%	57%	100%

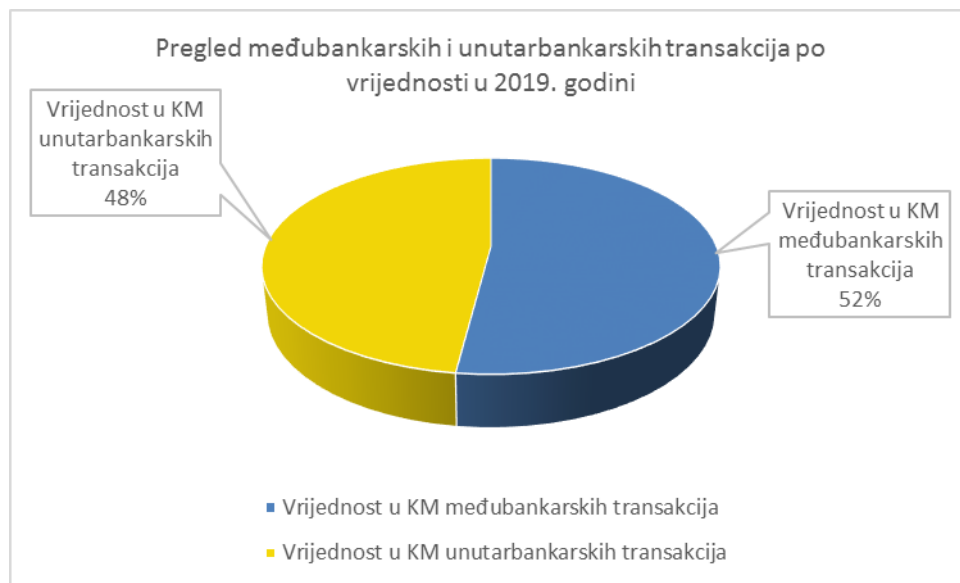

Pregled međubankarskih i unutarbankarskih transakcija po broju i po godinama			
Godina	Broj međubankarskih transakcija	Broj unutarbankarskih transakcija	Ukupno
2015.	39.086.648	63.167.655	102.254.303
2016.	40.004.202	63.663.205	103.667.407
2017.	41.107.361	68.389.937	109.497.298
2018.	42.334.026	58.847.941	101.181.967
2019.	43.601.606	56.879.236	100.480.842

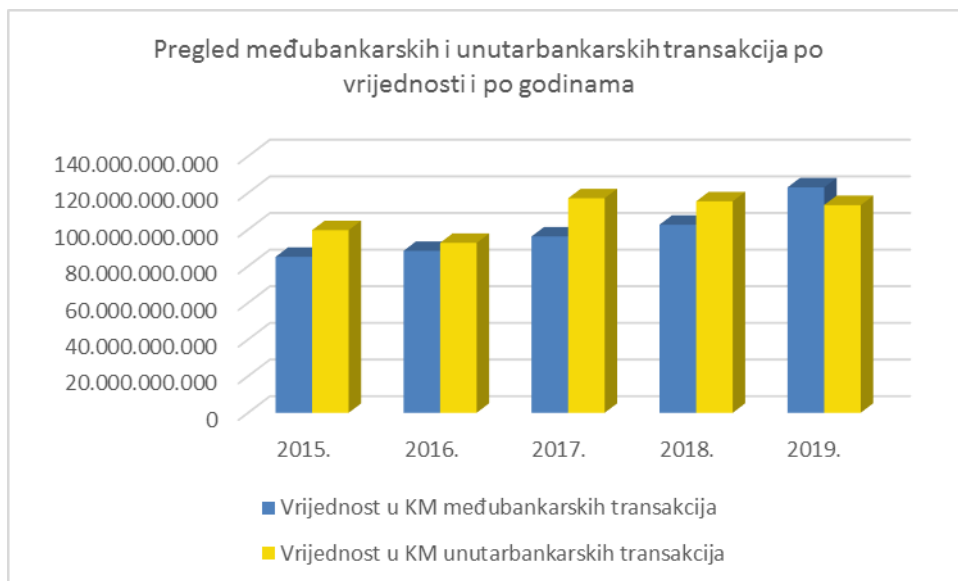

Posmatrajući po vrijednosti u 2019. godini je realizovano 123.046.070.387 KM kroz naloge među bankama (u 2018. godini 102.669.704.908 KM) i 113.372.584.035 KM unutar banaka (u 2018. godini 115.435.540.439 KM). Omjer jednih naspram drugih – međubankarskih u odnosu na unutarbankarske je kao u tabeli:

Pregled međubankarskih i unutarbankarskih transakcija po vrijednosti u 2019. godini		
Vrijednost u KM međubankarskih transakcija	Vrijednost u KM unutarbankarskih transakcija	Ukupno
123.046.070.387	113.372.584.035	236.418.654.422
52%	48%	100%

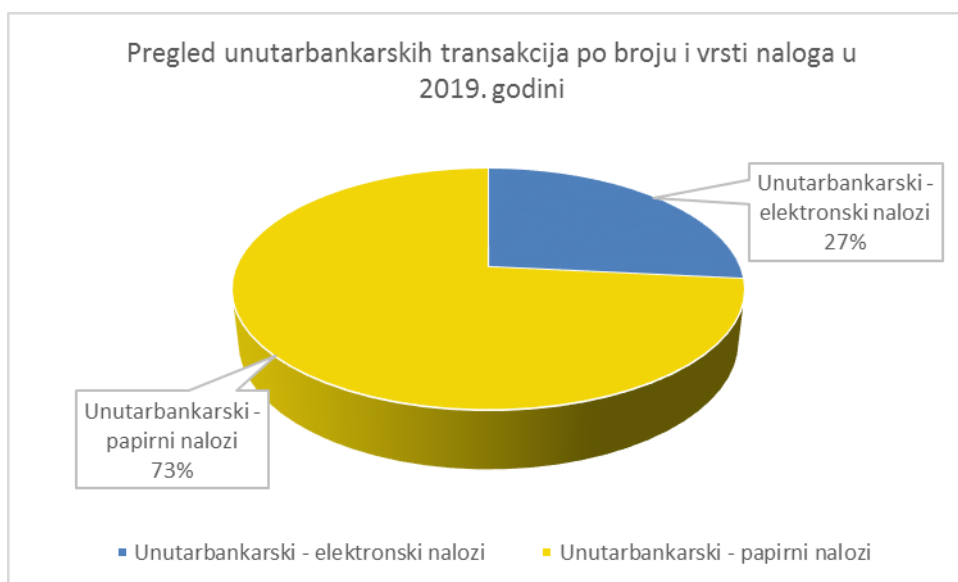

Pregled međubankarskih i unutarbankarskih transakcija po vrijednosti i po godinama			
Godina	Vrijednost u KM međubankarskih transakcija	Vrijednost u KM unutarbankarskih transakcija	Ukupno
2015.	85.105.843.766	99.693.850.375	184.799.694.141
2016.	88.379.953.010	92.735.655.107	181.115.608.117
2017.	96.243.249.000	117.098.818.192	213.342.067.191
2018.	102.669.704.908	115.435.540.439	218.105.245.347
2019.	123.046.070.387	113.372.584.035	236.418.654.422

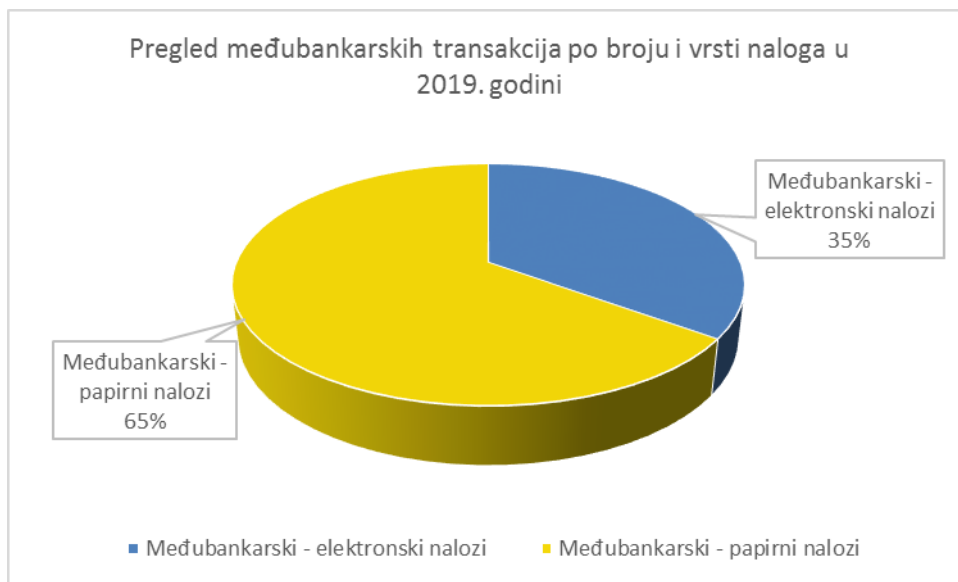

U nastavku dajemo pregled unutarbankarskih i međubankarskih transakcija po vrsti naloga (elektronski i papirni) za 2019. godinu. Pregled dajemo po broju kao i po vrijednosti naloga:

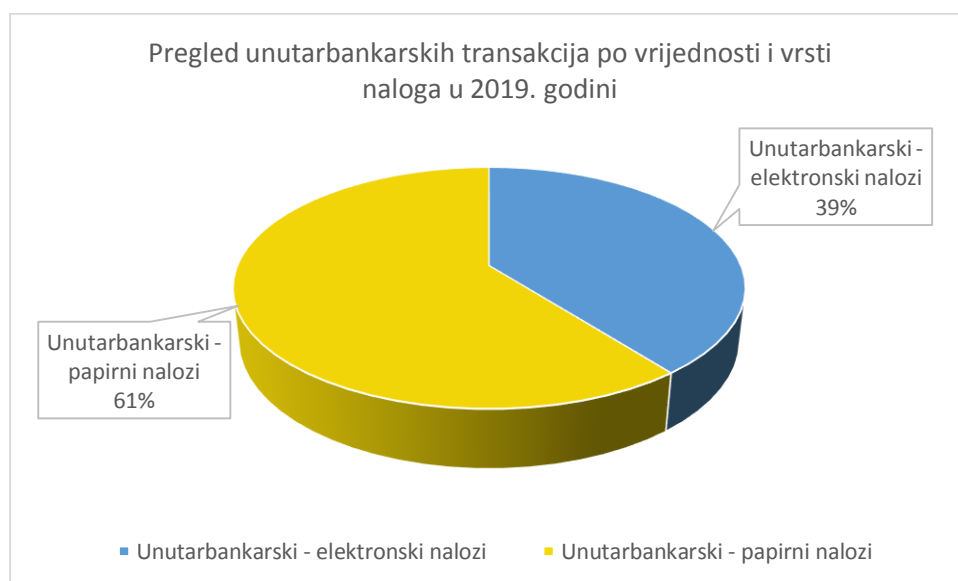
Pregled unutarbankarskih transakcija po broju i vrsti naloga u 2019. godini		
Unutarbankarski - elektronski nalozi	Unutarbankarski - papirni nalozi	Ukupno
27%	73%	100%

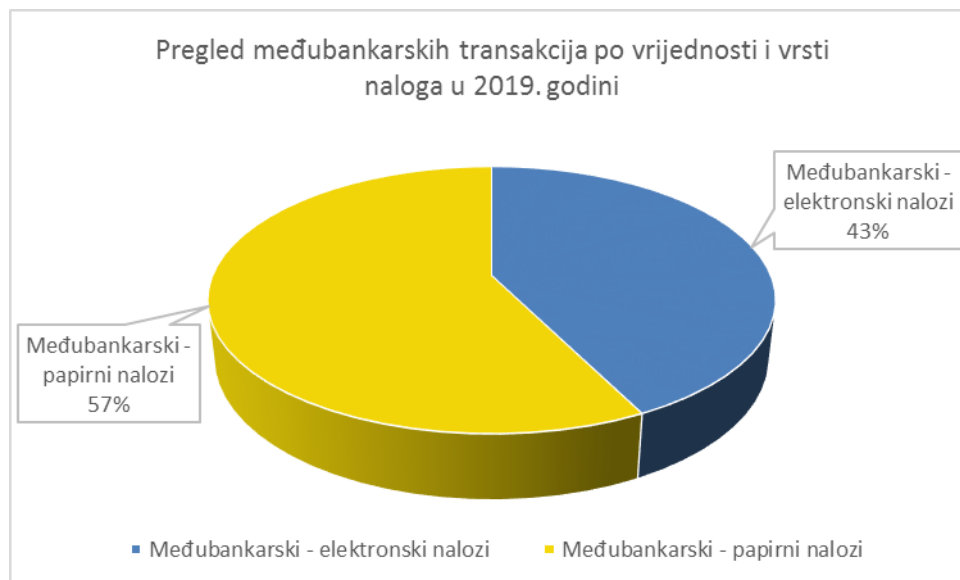
Pregled međubankarskih transakcija po broju i vrsti naloga u 2019. godini		
Međubankarski - elektronski nalozi	Međubankarski - papirni nalozi	Ukupno
35%	65%	100%

Pregled unutarbankarskih transakcija po vrijednosti i vrsti naloga u 2019. godini		
Unutarbankarski - elektronski nalozi	Unutarbankarski - papirni nalozi	Ukupno
39%	61%	100%

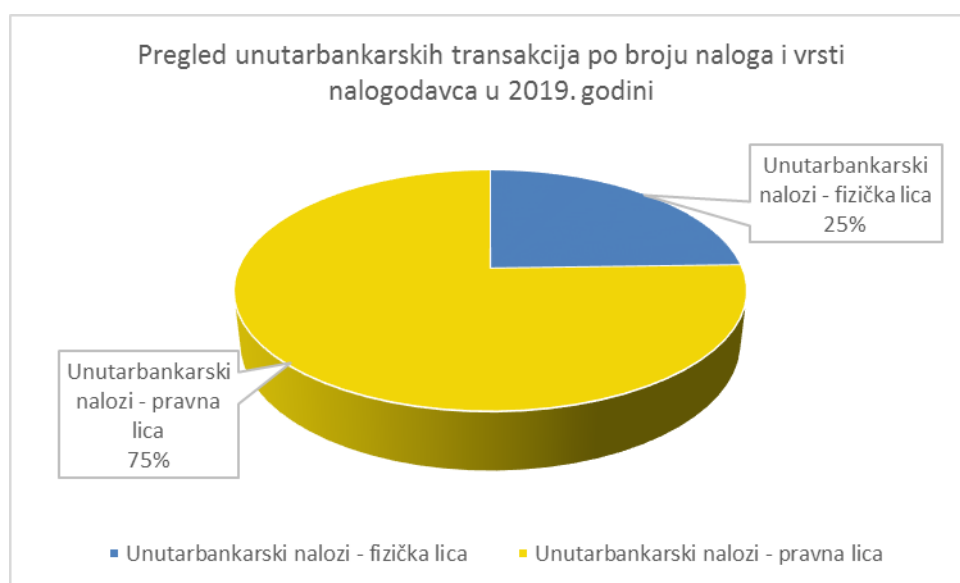

Pregled međubankarskih transakcija po vrijednosti i vrsti naloga u 2019. godini		
Međubankarski - elektronski nalozi	Međubankarski - papirni nalozi	Ukupno
43%	57%	100%

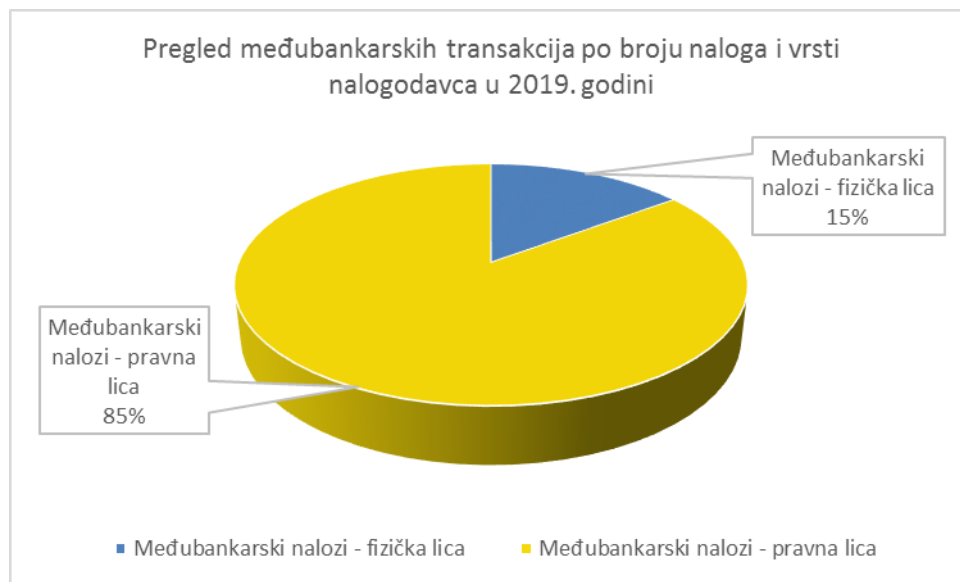

Također, u nastavku dajemo pregled unutarbankarskih i međubankarskih transakcija po vrsti nalogodavca (fizička i pravna lica) za 2019. godinu. Pregled dajemo po broju kao i po vrijednosti naloga:

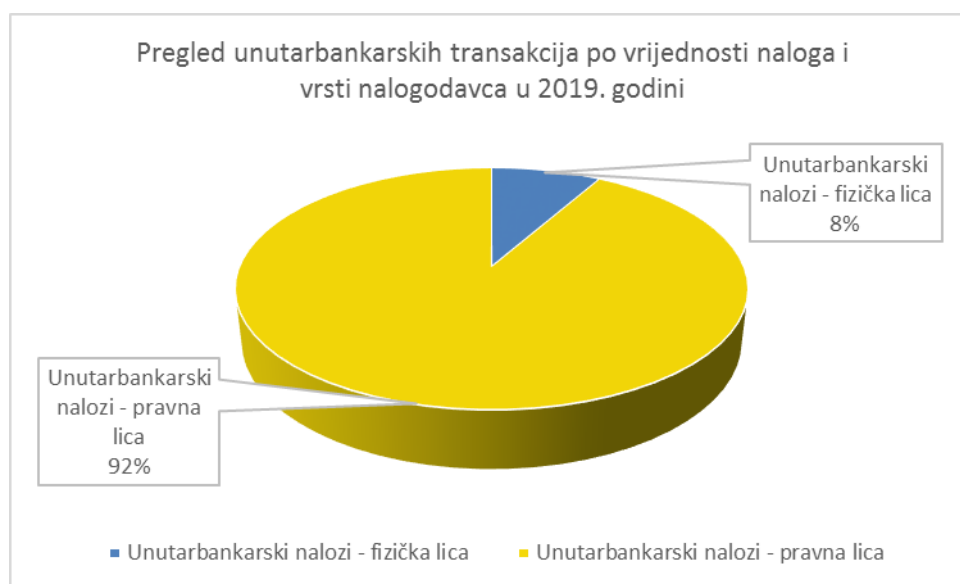
Pregled unutarbankarskih transakcija po broju naloga i vrsti nalogodavca u 2019. godini		
Unutarbankarski nalozi - fizička lica	Unutarbankarski nalozi - pravna lica	Ukupno
25%	75%	100%

Pregled međubankarskih transakcija po broju naloga i vrsti nalogodavca u 2019. godini		
Međubankarski nalozi - fizička lica	Međubankarski nalozi - pravna lica	Ukupno
15%	85%	100%

Pregled unutarbankarskih transakcija po vrijednosti naloga i vrsti nalogodavca u 2019. godini		
Unutarbankarski nalozi - fizička lica	Unutarbankarski nalozi - pravna lica	Ukupno
8%	92%	100%

Pregled međubankarskih transakcija po vrijednosti naloga i vrsti nalagodavca u 2019. godini		
Međubankarski nalozi - fizička lica	Međubankarski nalozi - pravna lica	Ukupno
4%	96%	100%

